POLITIEKE PARTIJEN KIEZEN EENSTEMMIG VOOR OUD-MINISTER

Tromp wordt gouverneur van Aruba

Van onze verslaggever
HAN HANSEN

DEN HAAG — De 67-jarige Felicio Tromp wordt de eerste gouverneur van Aruba als het eiland op 1 januari 1986 een aparte status krijgt in het Koninkrijk. De kandidatuur van deze oud-minister en voormalig inspecteur van het onderwijs op Aruba heeft de instemming gekregen van alle politieke partijen. Om die reden hoeft volgens deskundigen in Den Haag aan zijn benoeming niet te worden getwijfeld. Tromp is niet bij een politieke partij aangesloten. De gouverneur is de vertegenwoordiger van de koningin in het rijksdeel.

De huidige gouverneur in Willemstad, Römer, zal zijn ambtsgebied per 1 januari dus teruggebracht zien tot vijf eilanden. Tweede op de kandidatenlijst voor het gouverneurschap op Aruba staat de huidige vakgedeputeerde (wethouder) in het eilandbestuur, Michael Kuiperii, die eveneens partijloos is. „Felipito" Tromp houdt zich sinds zijn pensionering bij het onderwijs bezig met tal van sociaal-culturele activiteiten. Het oude gebouw van de gezaghebber (lees: burgemeester) wordt het nieuwe gouverneurshuis op Aruba. Het staat niet ver van de kantoren langs de boulevard met het bestuurscollege en de eilandsraad, die op 1 januari regering en parlement gaan heten.

De verkiezingen voor het eerste parlement van de zelfstandige staat Aruba in het Koninkrijk der Nederlanden zullen niet begin september, maar pas eind oktober of uiterlijk begin november worden gehouden. Dat komt door vertraging in de publikatie van een betrokken Rijkswet en door het later sluiten van de kiesregisters. Het bestuurscollege op Aruba zal de verkiezingsdatum binnenkort bekend maken.

Nu de grootste problemen zijn opgelost over de komende wijziging van de staatkundige verhoudingen op de Antillen, ontstaat ook enige politieke rust op Aruba en de Antillen van Vijf. De verdeling van de gezamenlijke goud- en deviezenvoorraad is nog niet geregeld bij de afscheiding van Aruba uit het staatsverband van de Antillen.

Aruba kan rekenen op dertig percent van de vermogensbestanddelen, die op een waarde van anderhalf miljard Nederlandse guldens worden geschat. Verreweg de meeste waarde hebben de antieke gouden munten in de Antilliaanse schatkist. Omdat de opbrengst bij eventuele verkoop moeilijk te taxeren is, wordt ook de verdeling bemoeilijkt. In augustus zullen de besprekingen over de spelregels voor de „boedelscheiding" worden voortgezet.

Samenwerking

Deze maand is in Den Haag het overleg afgerond over de samenwerkingsvormen tussen Aruba en de Antillen van Vijf (Curaçao, Bonaire, St. Maarten, St. Eustatius en Saba) na 1 januari. Definitief is geregeld, dat beide rijksdelen straks elk een eigen procureur-generaal krijgen. Daar was in de Tweede Kamer bezwaar tegen, omdat van die constructie onvoldoende garantie werd verwacht voor de rechtspositie van de Arubanen. Vooral van VVD-zijde werd geopperd dat een eigen procureur-generaal wel eens speelbal zou kunnen worden van de politieke machthebbers op het eiland. De eis van een enkele procureur-generaal voor Aruba en de Antillen van Vijf samen bleek vorige maand in het Nederlandse parlement echter niet haalbaar te zijn.

Luchtvaart

Er dreigt nog wel een „pijnpunt" tussen Aruba en de andere eilanden over het luchtvaartbeleid. Op dit ogenblik is de voormalige directeur van de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij (ALM), Yraushquin, in Nederland. Hij loopt met het plan rond voor een eigen vliegbedrijf op Aruba. Hij heeft het voorbeeld van de Caiman Islands in het Caribisch gebied genoemd, die met een kleinschalige operatie veel passagiers vervoert en er nog aan verdient ook.

Eerder is Aruba van alle kanten afgeraden om het risico van een eigen luchtvaartmaatschappij te nemen nu de financiële positie van de Arubaanse overheid toch al zo benard is.

In Den Haag heerst de indruk dat de Arubanen na 1 januari met hun statutaire bevoegdheid om een eigen luchtvaartbeleid te bepalen, de ALM onder druk zullen zetten om veel meer vervoersservice te gaan verlenen aan Aruba. Op dat eiland wordt de ALM voornamelijk als een Curaçaose maatschappij beschouwd, die te weinig aandacht schenkt aan de toeristische belangen van Aruba. Er wordt ook al gesproken over zelfstandige Arubaanse luchtvaartrelaties met de Verenigde Staten en Canada om bij de overheidsautoriteiten en bij charter- en lijndienstmaatschappijen te pleiten voor prioriteiten ten gunste van het Arubaanse toerisme. Dat zal dan automatisch concurrerend en dus nadelig kunnen gaan werken voor de ALM-verbindingen met de Verenigde Staten en Canada, aldus de toelichting.

Op Aruba is een sterke opleving te constateren in initiatieven voor kleinschalige bedrijvigheid in de toeristische sector. Plannen komen van ongeveer vijf verschillende groepen kleine investeerders, die tot voor kort bij de Lago-raffinaderij hebben gewerkt. Zij werden ontslagen wegens sluiting van dat sleutelbedrijf op Aruba. De voormalige werknemers kunnen rekenen op een redelijke afvloeiingsregeling, die door een aantal van hen wordt gebruikt voor een investering in nieuwe bedrijfjes. De beëindiging van de Lago-exploitatie heeft Aruba voor grote sociaal-economische problemen geplaatst, zoals die ook dreigen voor Curaçao. Daar staat het voortbestaan van de Shell-raffinaderij op het spel.

De onderhandelingen in Caracas tussen de Shell-directie en de Venezolaanse staatsmaatschappij PEDVSA over prijzen en andere voorwaarden voor olieleveranties aan de raffinaderij op Curaçao zijn nog in volle gang. Het overleg moet volgens afspraak tussen premier Lubbers en de Venezolaanse president Lusinchi voor het eind van deze week zijn afgerond. Een akkoord tussen beide bedrijven is bepalend voor de redding van die raffinaderij. De Shell-directie heeft zich al pessimistisch uitgelaten over de kans op een overeenkomst voor goedkope ruwe olie uit Venezuela op langere termijn.

De OPEC-conferentie van afgelopen weekeinde heeft volgens een woordvoerder weinig of geen nieuwe hoop gegeven op een rigoureuze prijsdaling voor de PEDVSA-leveranties aan Curaçao. Bij het OPEC-overleg kwamen de olieproducerende landen niet verder dan een prijsverlaging voor zware olie van 50 dollarcent, terwijl de Shell van Venezuela een korting vraagt van vier tot vijf dollar per vat. Mexico gaat al twee dollar lager dan concurrent Venezuela, aldus de toelichting van Shell.